

Kiến tạo niềm tin, giữ vững trận địa tư tưởng

08:30 26/12/2025

Văn hóa là nền tảng tinh thần vững chắc, hun đúc bản lĩnh dân tộc, quy tụ sức mạnh đoàn kết, góp phần quan trọng trong công cuộc bảo vệ độc lập, tự do và toàn vẹn lãnh thổ. Trong bối cảnh cách mạng công nghiệp lần thứ tư và hội nhập quốc tế sâu rộng, văn hóa còn là nguồn lực mềm, khẳng định vị thế quốc gia trên trường quốc tế.

Trong dòng chảy phát triển ấy, công nghiệp văn hóa đang nổi lên như một trụ cột quan trọng, vừa đóng góp cho phát triển kinh tế-xã hội, vừa góp phần hình thành “lá chắn” vững chắc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trước những tác động phức tạp của toàn cầu hóa.

Ngay khi thành lập nước, Đảng ta đã xác định văn hóa là một trong những trụ cột của phát triển bền vững. Lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh “Văn hóa soi đường cho quốc dân đi” đã được cụ thể hóa trong đường lối, chính sách văn hóa của Đảng, Nhà nước.

Đặc biệt, kể từ khi thực hiện đường lối đổi mới, chủ trương chiến lược của Đảng và Nhà nước về phát triển văn hóa đã được khẳng định rõ nét qua các nghị quyết quan trọng, thể hiện tầm nhìn chiến lược trong tình hình mới, tiêu biểu là Nghị quyết số 33-NQ/ TW ngày 9/6/2014, về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước.

Đêm nhạc “Tổ quốc trong tim” tối 10/8 tại Sân vận động Mỹ Đình, Hà Nội.

Nghị quyết đề ra các nhiệm vụ cụ thể: Phát huy vai trò của văn học-nghệ thuật trong việc bồi dưỡng tâm hồn, tình cảm của con người; đấu tranh phê phán, đẩy lùi cái xấu, cái ác, thấp hèn, lạc hậu; chống các quan điểm, hành vi sai trái, tiêu cực ảnh hưởng xấu đến xây dựng nền văn hóa, làm tha hóa con người; ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong một bộ phận cán bộ, công chức, đảng viên; chủ động đón nhận cơ hội phát triển, vượt qua các thách thức để giữ gìn, hoàn thiện bản sắc văn hóa dân tộc; hạn chế, khắc phục những ảnh hưởng tiêu cực, mặt trái của toàn cầu hóa về văn hóa,...

Nghị quyết Đại hội XIII, tại nội dung xây dựng và phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Việt Nam, Đảng ta yêu cầu: Tập trung nâng cao chất lượng, hiệu quả của các loại hình văn hóa, văn nghệ. Chú trọng nâng cao giá trị tư tưởng, nghệ thuật, đồng thời bảo đảm tự do, dân chủ trong sáng tạo văn học, nghệ thuật; khuyến khích những tìm tòi mới làm phong phú thêm bản sắc văn hóa Việt Nam; hạn chế các lệch lạc, các biểu hiện chạy theo thị hiếu tầm thường.

Trong Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2030 được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt ngày 12/11/2021, xác định mục tiêu hoàn thiện cơ chế thị trường trong lĩnh vực văn hóa gắn với nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, phấn đấu giá trị gia tăng của các ngành công nghiệp văn hóa đóng góp 7% GDP.

Bên cạnh đó Chiến lược cũng nhấn mạnh việc ngăn chặn, xử lý các hoạt động sáng tác, truyền bá tác phẩm văn học, nghệ thuật có tác động tiêu cực tới đời sống xã hội. Mới đây, Dự thảo Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng nhấn mạnh: Xây dựng, hoàn thiện thể chế phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc với các giá trị cơ bản: Dân tộc, dân chủ, nhân văn và khoa học; bảo đảm phát triển văn hóa ngang tầm với chính trị, kinh tế, xã hội, để văn hóa thật sự là nền tảng, nguồn lực nội sinh, động lực to lớn, hệ điều tiết cho phát triển nhanh và bền vững đất nước.

Từ những chủ trương, định hướng trên cho thấy phát triển văn hóa nói chung và công nghiệp văn hóa nói riêng có vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế-xã hội của đất nước và giữ vững định hướng xã hội chủ nghĩa. Thời gian qua, nhiều sản phẩm văn hóa như các bộ phim, bài hát, tác phẩm văn học, chương trình nghệ thuật đã góp phần giáo dục thế hệ trẻ, định hướng tư tưởng, bồi đắp niềm tin, nuôi dưỡng khát vọng dân tộc giúp đẩy lùi ảnh hưởng tiêu cực từ văn hóa ngoại lai, bài trừ những tư tưởng lệch lạc, phản văn hóa.

Tiêu biểu như sự thành công của điện ảnh Việt Nam với các bộ phim "Sống chung với lịch sử", "Mùi cỏ cháy", "Địa đạo: Mặt trời trong bóng tối", "Mưa đỏ",... sự trỗi dậy của các ca khúc cách mạng được người trẻ sáng tác và thể hiện như "Viết tiếp câu chuyện hòa bình", "Còn gì đẹp hơn", "Tự hào là người Việt Nam",... hay sự bùng nổ các concert quốc gia mang âm hưởng ngợi ca đất nước và lịch sử dân tộc như "Tổ quốc trong tim", đã nhân lên lòng tự hào dân tộc, tinh thần yêu nước trong cộng đồng.

Tuy nhiên, lĩnh vực văn hóa, văn nghệ cũng đang trở thành một mặt trận nóng bỏng, nơi các thế lực thù địch tìm mọi cách chống phá, gieo rắc những tư tưởng cực đoan, phản động. Chúng lợi dụng văn học, nghệ thuật để xuyên tạc lịch sử, phủ nhận thành tựu cách mạng, bôi nhọ các nhân vật lịch sử, hoặc thổi phồng sai lầm quá khứ, hòng tác động đến nhận thức của một bộ phận người dân thiếu thông tin, nhẹ dạ, tạo khoảng trống tư tưởng, dẫn đến sự phân hóa trong xã hội.

Mặt khác, trong quá trình đẩy mạnh phát triển công nghiệp văn hóa, chúng ta đang phải đối mặt với thách thức nội tại. Trước hết là nguy cơ thương mại hóa cực đoan, chạy theo thị hiếu thấp kém của một bộ phận công chúng, cho ra đời các sản phẩm giật gân, câu khách, phản văn hóa có thể bào mòn giá trị thẩm mỹ, làm suy giảm tính định hướng tư tưởng, thậm chí bị lợi dụng để truyền bá quan điểm sai trái, phủ nhận thành quả cách mạng.

Thứ hai, năng lực cạnh tranh của các ngành công nghiệp văn hóa trong nước còn hạn chế, khi chuỗi giá trị sáng tạo-sản xuất-phân phối chưa đồng bộ, dữ liệu

thị trường và nhân lực chất lượng cao còn thiếu, nhiều sản phẩm văn hóa trong nước chưa đạt được yêu cầu, kỳ vọng của xã hội.

Thứ ba, quá trình chuyển đổi số chưa đồng đều, dẫn đến khoảng cách lớn giữa các địa phương, vùng miền, tạo sự chênh lệch, bất bình đẳng trong thụ hưởng văn hóa. Những yếu tố này khiến công nghiệp văn hóa đối diện nguy cơ bị lấn át bởi sản phẩm ngoại lai, có thể khiến vai trò định hướng và giữ vững trận địa tư tưởng bị suy giảm nếu không có biện pháp chấn chỉnh kịp thời.

Những thách thức trên đây, đòi hỏi cần có những giải pháp căn cơ, đồng bộ. Trước hết, cần xác định phát triển văn hóa nói chung, công nghiệp văn hóa nói riêng là nhiệm vụ chiến lược, gắn chặt với công tác tư tưởng, lý luận của Đảng. Văn hóa phải được coi là “mặt trận” ngang hàng với kinh tế, chính trị, quốc phòng, an ninh, do đó cần ưu tiên đầu tư cho các sản phẩm văn hóa có giá trị nghệ thuật, tư tưởng cao, vừa phản ánh khát vọng dân tộc, vừa hấp dẫn, lôi cuốn công chúng. Nhà nước cần có cơ chế khuyến khích sáng tạo, hỗ trợ nghệ sĩ, doanh nghiệp văn hóa, để họ gắn bó lâu dài với sự nghiệp phụng sự Tổ quốc. Tiếp tục đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số trong phát triển công nghiệp văn hóa để lan tỏa giá trị tích cực, chống lại thông tin xấu độc trên mạng xã hội.

Mỗi tác phẩm văn học nghệ thuật, mỗi chương trình truyền thông, mỗi sản phẩm giải trí cần được nhìn nhận như một “viên gạch” xây dựng niềm tin, khơi dậy lòng yêu nước, giúp dân tộc ta vững bước trên con đường hội nhập và phát triển.

Theo nhandan.vn